

[Formanden]

sagn om at hjælpe hinanden med at få arbejdet til at forløbe glat og smidigt her i den sidste del af perioden. Det er også af den grund uacceptabelt, at ministeren ikke er til stede på det tidspunkt, hvor en sag skal til behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 87:

Forslag til folketingsbeslutning om administrativ forenkling af A-kasserne.

Af Svend Auken (S) m.fl.

(Fremsat 23/3 84).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Efter forslaget skal lønmodtagere, som opfylder betingelserne for at være medlem af mere end én arbejdsløshedskasse, kun kunne flytte fra én kasse til en anden, når medlemmet skifter arbejdsplads, eller hvis der sker ændringer i medlemmets overenskomstmæssige forhold.

Der har tidligere været fremsført forslag af denne art, både af Arbejdsløshedskassernes Samvirke og af LO. Første gang skete det i oktober 1981, umiddelbart efter at østre landsret havde afsagt dom for, at medlemmer af en statsanerkendt arbejdsløshedskasse frit kan flytte mellem Kristelig Arbejdsløshedskasse og andre statsanerkendte arbejdsløshedskasser. Før landsretsdommen mente arbejdsdirektoratet, at der ikke var hjemmel til overflytning mellem Kristelig Arbejdsløshedskasse og andre lønmodtagerkasser.

I marts 1983 besvarede jeg et spørgsmål fra arbejdsmarkedsudvalget om dette emne. Jeg oplyste, at arbejdsdirektoratet mente, at reglerne på området er klare, og at de i det store og hele fungerer tilfredsstillende og ikke forekommer belastende. Jeg oplyste samtidig, at de problemer, som organisationerne finder ved reglerne, kan klares ved, at der sker en indskærpelse af overflytningsreglerne, således at arbejdsløshedskasserne følger reglerne om overflytning, når medlemmer har ønsker om at flytte til en anden kasse.

Forslagsstillerne betegner forslaget som en administrativ forenkling. Arbejdsdirektoratet mener stadig ikke, at de gældende overflytningsregler er administrativt belastende.

Lønmodtagerkasserne har et medlemstal, som ved udgangen af 1983 udgjorde godt 1.700.000 medlemmer, og der sker selvfølgelig en del overflytninger mellem kasserne. Det afgørende er imidlertid, at de gældende regler efter direktoratets skøn fungerer godt nok. Direktoratet har dog lejlighedsvis måttet indskærpe de gældende regler over for arbejdsløshedskasser, som har tilsidesat disse, således at der ikke lægges hindringer i vejen for skift til en anden arbejdsløshedskasse.

Forslagsstillerne har i begrundelsen for forslaget nævnt, at forslaget også tager højde for, at et medlem i en konfliktsituation skifter arbejdsløshedskasse for at opnå dagpenge. De gældende regler regulerer dette område ret detaljeret, og jeg har ikke efter kontakt med arbejdsdirektoratet fået indtryk af, at der skulle være nævneværdige problemer. Jeg må derfor tage afstand fra forslaget.

Ole Vagn Christensen (S):

Baggrunden for dette forslag er hele det administrationssystem, som er bygget op omkring de eksisterende A-kasser, og et ønske om at medvirke til en smidiggørelse af denne administration, som også er fremført af landsarbejdsmarkedsnævnet.

Vi oplever ofte en kritik af A-kassernes arbejde – en kritik, som vi i socialdemokratiet mener kan imødekommes ved forslag, der medvirker til at lette administrationsarbejdet i de enkelte A-kasser. Dette forslag er et led i en sådan forenkling.

Ved forslaget sikres alle A-kasser – jeg understreger alle A-kasser – imod de meget hyppige medlemsskift imellem A-kasser, og samtidig fjernes konkurrencen imellem forskellige kasser, en konkurrence, der absolut ikke er til gavn for medlemmerne af A-kasserne. A-kasser skal efter vores mening ikke konkurrere på kontingentstørrelse og serviceniveau om medlemmer. A-kasserne er et meget vigtigt led i hele vort arbejdsmarkedsystem, som skal fungere smidigt og effektivt.

Derfor indebærer forslaget begrænsninger i muligheden for at skifte A-kasse. A-kasseskift skal fremtidig kun ske ved jobskift, altså skift af arbejdsplads eller ved ændringer i

[Ole Vagn Christensen]

overenskomstmæssige forhold, hvorved grænserne mellem de statsanerkendte arbejdsløshedskasser ændres.

Ved forslaget tilstræbes altså en forenkling af A-kassesystemet. Forslaget indebærer også, at man i en konfliktsituation kan fastslå, hvilke medlemmer der er omfattet af en igangværende konflikt. Det vil ikke længere være muligt at skifte A-kasse under en konflikt for at opnå dagpenge fortsat. Alt i alt er forslaget således et bidrag til den forenkling i den centrale del af lovgivningen, som regeringen stræber imod. Vi finder denne lovgivning nødvendig og ønskelig for medlemmerne af de statsanerkendte arbejdsløshedskasser, fordi den vil sikre en effektiv og smidig administration i hele A-kassesystemet.

Jeg håber på denne baggrund, at forslaget kan vedtages efter et udvalgsarbejde og denne forenkling gennemføres hurtigst muligt. Denne forenkling er nødvendig og vil hjælpe med til at få A-kasserne til at fungere bedre. Det kan kun være i alles interesse, ikke mindst A-kassemedlemmernes.

Bo Kristensen (KF):

Dette beslutningsforslag, nr. B 87, forslag til folketingsbeslutning om administrativ forenkling af A-kasserne, drejer sig jo om et emne, som har været drøftet tidligere, bl.a. på baggrund af Arbejdsløshedskassernes Samvirke og LO, og det har jo bevirket, at der efter landsretsdømmen er kommet nogle klare regler fra arbejdsministeriet.

Vi finder ikke, der er nogen grund til at lave om på de regler, som indtil nu har været gældende, og vi er også tilfredse med arbejdsministerens bemærkninger om, at man, når man erfarer, at der er visse vanskeligheder, indskærper de overflytningsregler, som er gældende for A-kasseområdet.

I bemærkningerne til dette beslutningsforslag anfører socialdemokratiet bl.a., at man ikke skal kunne konkurrere på servicen. Der er måske en enkelt ting, der skal trækkes frem her. Hvis servicen består i, at en A-kasse i valgkampen sender breve ud med opfordringer til at stemme på et bestemt parti, så synes jeg ærlig talt, at det er rimeligt, der er en vis konkurrence, og at man har mulighed for at vælge, hvis det er således, at ens kontingentindbetalinger anvendes til den form

for agitation – som en service over for de medlemmer, der er i A-kassen.

Det foreliggende materiale og det minister-svar, vi her har fået til beslutningsforslaget, giver ingen grund til, at der foretages ændringer på dette beslutningsforslags grundlag. Vi kan altså ikke anbefale beslutningsforslaget fra det konservative folkeparti.

Hanne Severinsen (V):

I venstre kan vi da godt tilslutte os selve titlen, for der kan altid være brug for en administrativ forenkling af A-kasserne, men lige netop det, som forslaget går ud på, handler jo om alt muligt andet. Det handler i virkeligheden ikke om de administrative problemer, for som vi lige har hørt ministeren sige, er der ikke egentlige administrative problemer – i hvert fald ikke som følge af at man har mulighed for at gå fra den ene arbejdsløshedskasse til den anden. Det kan da godt være, at der er andre administrative problemer – der har jo tit været diskussioner med rigsrevisionen – men det er noget, som overhovedet ikke kommer dette forslag ved.

Vi synes også i venstre, det er lidt besynderligt, at man som motivation angiver, at man ikke vil have ubillig konkurrence. Hvad er ubillig konkurrence? Jeg synes ligesom den foregående taler, at det da kun er godt, at medlemmerne har noget at vælge imellem, og hvis de er utilfredse med den måde, deres penge bliver administreret på, så synes jeg da, alle må være tilfredse med, at der er gode muligheder for, at de kan gå over til en anden arbejdsløshedskasse.

Derfor kan vi slet ikke i venstre tiltræde det foreliggende forslag. Vi ønsker, at der er mulighed for, at medlemmerne kan skifte fra den ene kasse til den anden. Vi er tilfredse med ministerens svar, som jo viser, at der ikke bliver administrative problemer, og kan derfor ikke anbefale forslaget.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Det er jo sådan, at arbejdsløshedslovgivningen er opbygget på latent mistro til de arbejdsløse. Det har jeg holdt mange taler om, og det vil jeg gerne pointere stadig væk. Sådan er det. Derfor hilser vi selvfølgelig enhver forenkling i systemet hjertelig velkommen, også selv om den er så lille som den nu foreliggende.

[Lilli Gyldenkilde]

Jeg tror nok, man kan sige, at vi er i den ulykkelige situation, at alle taler om, at man skal forenkle dette system, men når der kommer forslag om forenkling fra den ene side, går den anden side imod, og når der kommer forslag om forenkling fra den anden side, går den ene side imod. Derfor står vi i den ulykkelige situation, at vi ikke kan få forenklet en lovgivning, som trænger så grusomt til at blive forenklet. Det er dybt ulykkeligt.

Vi trængte til at nedsætte et udvalg, når det kom til stykket, der virkelig kunne kulegrave dette område, så vi kunne få en seriøs debat og ikke den sædvanlige snak om, at den ene mener det ene og den anden mener det andet. Vi kan ikke blive ved med at leve med de skrækkelige regler, der er i arbejdsmarkedslovgivningen.

Vi kan støtte dette forslag, så enkelt og så lille et forslag det end er.

Estrup (RV):

Som andre, bl.a. fru Hanne Severinsen, har været inde på, er det næppe overdrevet at sige, at dette forslag markedsføres under falsk varebetegnelse. Der er måske 4-5 pct. af A-kassemedlemmerne, som skifter kasse i årets løb, og en stor del af disse skift sker netop i forbindelse med flytning fra én arbejdsplads til en anden eller ved overenskomstmæssige ændringer. Det vil sige, at de også vil finde sted, selv om dette beslutningsforslag gennemføres. Tilbage er der et antal flytninger af kassemedlemskab, som fuldstændig drukner i det kæmpeapparat, som A-kassernes administration efterhånden har udviklet sig til. At kalde det en administrativ forenkling er en tilsnigelse, og det var jo også indholdet af, hvad arbejdsministeren netop sagde.

Det, der er forslagsstillernes egentlige ærinde, fremgår derimod ret klart af bemærkningerne. Det er dels at forhindre udvisning af utilfredse medlemmer fra visse A-kasser – eller konkurrence mellem kasserne, som man kalder det – dels at forhindre medlemmer i at skifte A-kasse i en konfliktsituation, hvorved de vil kunne holde sig uden for konflikten.

Ingen af disse hensyn har vi nogen grund til at tilgodese. Hvis medlemmer mener, at deres interesser varetages bedre af en anden A-kasse, som måske oven i købet er tilknyttet

en faglig organisation, som de har mere sympati for, så bør folketetinget ikke forhindre dem i at følge deres interesser.

Hvad sagen drejer sig om, kan man få et indtryk af, når man eksempelvis ser, at HKs A-kasse i 1982 havde en tilgang fra andre kasser på knap 9.000 medlemmer, men en afgang på mere end 17.000 medlemmer, altså et nettotab på ca. 8.500 medlemmer til andre A-kasser.

Tilsvarende ser vi ingen grund til, at man skal tvinge folk ind i en arbejdsmarkedskonflikt, som de ikke føler sig som en del af, og da slet ikke gennem en form for stavnsbinding til A-kassen. Hvis der er noget, der skal være afgørende for konflikttagelse, må det være organisationsmedlemskabet, ikke deltagelse i arbejdsløshedsforsikringen.

Som sagt: det radikale venstre kan ikke støtte forslaget.

Dohrmann (FP):

Som det allerede er sagt op til flere gange, drejer dette forslag sig overhovedet ikke om forenkling af A-kasserne. Nej, det, det drejer sig om, er nogle socialdemokratiske kartofler, der skal hyppes. Det er den sædvanlige agt: man vil tvinge A-kassemedlemmerne til lige præcis at være bundet af nogle bestemte A-kasser. Der har vi igen den socialistiske tanke med, at folk ikke skal have lov til selv at vælge. Vi finder det udmærket, at folk har nogle forskellige A-kasser, de kan vælge imellem. Det er sundt, og det er godt, og hvad der er til gavn for det enkelte medlem, skal de nok selv finde ud af – langt, langt bedre, end socialdemokratiet kan.

Vi kan under ingen omstændigheder støtte dette forslag.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

A-kassesystemet er i dag blevet så kompliceret, at enhver ændring og enhver forenkling, som vel at mærke ikke forringer forholdene for lønmodtagerne, må hilses med glæde. VS støtter derfor forslaget, selv om VS ikke er enige i alle bemærkningerne til forslaget.

Det er f.eks. ikke nogen automatik, at kasser, som har det laveste kontingent, også pr. definition har det laveste serviceniveau. I virkeligheden kunne serviceniveauet godt

[Elisabeth Bruun Olesen]

trænge til at blive bedre fra A-kassernes side, men det er jo en helt anden historie.

Kofod-Svendsen (KrF):

Hr. Ole Vagn Christensen talte i sit indlæg om betydningen af administrative forenklinger, men i sit svar har ministeren jo på klarørende måde påvist, at de gældende overflytningsregler ikke er administrativt belastende. Nærlæser man forslaget, fremgår det også med al ønskelig tydelighed, at det, der er forslagets egentlige anliggende, er at indskrænke den frie overflytningsret mellem forskellige arbejdsløsheds-kasser. Det bliver så begrundet med disse administrative forenklinger. Dette egentlige anliggende i forslaget vil vi under ingen omstændigheder medvirke til. Vi har ikke brug for den socialdemokratiske ensretnings- og lighedsideologi, som man kan spore i dette forslag. Tværtimod må vi sikre det enkelte menneske en passende retsposition inden for organisationerne.

Svend Auken (S):

Jeg er enig med dem, som har sagt, at dette forslag ikke betegner verdensrevolutionære ændringer i det danske arbejdsmarkedssystem. Derfor har jeg lidt svært ved at forstå den sidste ordførers meget bombastiske udtalelser.

Det, forslaget tager sigte på, er, som hr. Ole Vagn Christensen har forklaret, alene at undgå en ubehagelig og utilsigtet konkurrence mellem A-kasser om f.eks. at yde den ringeste service til medlemmerne eller at foretage den ringeste opfyldelse af lovgivningens krav.

Hr. Estrup f.eks. undervurderer helt de krav, som lovgivningen stiller til de enkelte arbejdsløsheds-kasser om at yde service til medlemmerne, f.eks. de særlige § 65-samtaler. Når lovgivningen stiller sådanne krav til arbejdsløsheds-kasserne, kan det ikke være rimeligt, at kasser ved at se væk fra disse pligter har mulighed for at nedsætte deres kontingenter og derefter etablere en konkurrencesituation i forhold til arbejdsløsheds-kasser, der overholder lovens bestemmelser.

Når vi har fremsat dette forslag, er det, fordi arbejdsløsheds-kasserne vurderer det som værende en forenkling, og fordi vi er af den principielle opfattelse, at det ikke er rimeligt ad denne vej at skabe splittelse mel-

lem arbejdsløsheds-kasserne og dermed også splittelse mellem lønmodtagerne på en arbejdsplads. Tænk blot på de forhold, der hersker på arbejdspladser, hvor der er stor konkurrence mellem forskellige faglige organisationer og deres arbejdsløsheds-kasser, og se de vanskeligheder, der dér er opstået. Jeg henviser bare til sagen fra Kommunedata som en illustration.

Jeg er meget enig i det, som hr. Erhard Jakobsen har sagt til Ekstra Bladet i dag om det urimelige i de splittelsesforsøg, der gøres i forhold til fagbevægelsen. Vi ser altså dette forslag som et lille – det indrømmer jeg, men et vigtigt lille – aspekt af denne sag: at undgå en konkurrence mellem forskellige arbejdsløsheds-kasser. Vi skulle nødig frem til – hverken på kasseområdet eller på organisationsområdet – de tilstande, der findes i andre lande, hvor forskellige organisationer ud fra politiske, ideologiske og andre udgangspunkter konkurrerer om lønmodtagerne. Vi tror ikke, at en sådan splittelse er til fordel for systemet i Danmark.

Jeg vil gerne sige tak til de ordførere, der har støttet forslaget. Det gælder SFs og VS' ordførere. Det er et folketingsanliggende i den forstand, at vi lægger op til en folketingsbeslutning, men sagen skal gennemføres rent administrativt, og derfor må det være rigtigt, at vi i arbejdsmarkedsudvalget tager ministeren i samråd om sagen, og det må også være rigtigt, at vi indhenter en udtalelse fra landsarbejdsnævnet, så denne sag kan blive klaret, hvis der ellers er et flertal for forslaget. Efter debatten her er det lidt svært at se, om vi kan skaffe et sådant flertal, men det må være opgaven under udvalgsarbejdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 112:

Forslag til folketingsbeslutning om revalidenders og langvarigt syges dagpenget.

Af Lilli Gyldenkilde (SF) og Elisabeth Bruun Olesen (VS).
(Fremsat 4/4 84).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, er forslaget en genfremsættelse, men i ændret form, af et i folketingsårets første samling fremsat beslutningsforslag nr. B 20. Efter forslaget skal der sikres et arbejde til ledige arbejdsløshedskassemedlemmer, hvis rådighed for arbejdsmarkedet der er tvivl om efter en langvarig sygdomsperiode eller efter endt omskoling eller revalidering, og som derfor skal bevise deres rådighed ved arbejde af passende varighed, normalt 5 uger. Arbejdet skal efter forslaget kunne karakteriseres som arbejde i arbejdsløshedslovens forstand, og det skal sikres ved, at den pågældende kommune forpligtes til at fremskaffe arbejdet, hvis medlemmet, arbejdsformidlingen eller fagforeningen ikke er i stand hertil.

Jeg vil først knytte nogle bemærkninger til betingelsen i arbejdsløshedsloven om, at ledige medlemmer skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet for at få udbetalt arbejdsløshedsdagpenge. Som jeg sagde ved førstebehandling af beslutningsforslag nr. B 20, er det korrekt, at arbejdsløsheds-kassen i visse tilfælde kan kræve arbejde af passende varighed, normalt 5 uger, som bevise for, at et medlem fortsat er til rådighed for arbejdsmarkedet. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at denne bestemmelse altid anvendes konkret, og at alle oplysninger om medlemmets forhold indgår i denne konkrete vurdering, herunder bl.a. sygdommens art og varighed og det enkelte medlems evner og kræfter. F.eks. vil medlemmer, der efter en langvarig sygdomsperiode skønnes at kunne overtage arbejde inden for andre faglige områder, kunne få arbejdsløshedsdagpenge, hvis de

pågældende erklærer sig villige til at påtage sig sådant arbejde.

Det er således ikke korrekt, når der i bemærkningerne anføres, at det i dag næsten er blevet automatik, at arbejdsløsheds-kasserne sætter spørgsmålstegn ved, om det arbejdsløse medlems helbred gør varetagelse af arbejde muligt. Det er, og det skal være, en konkret afgørelse.

Jeg vil endvidere oplyse, at hvis et medlem under revalidering har gennemført en uddannelse af mindst 18 måneders varighed, som berettiger til optagelse som nyuddannet, bliver der ikke rejst tvivl om medlemmets rådighed.

Jeg går ud fra, at det i forslaget nævnte arbejdstilbud først skal gives, når vedkommende arbejdsløsheds-kasse har truffet afgørelse om, at medlemmet ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Med hensyn til forslagsstillernes tanke om at sikre disse medlemmer et arbejde kan jeg oplyse, at der inden for de beskæftigelsesfremmende ordninger allerede er bestræbelser i gang for at sikre færdigrevalideredes tilknytning til arbejdsmarkedet. Som eksempel kan jeg nævne, at man i flere arbejdsmarkedsnævnsområder har iværksat forsøg med at ansætte revalidender efter arbejdsløshedslovens § 97 A. Jeg kan endvidere nævne, at der flere steder i landet er etableret et samarbejde mellem socialforvaltningen og arbejdsformidlingen med henblik på at få afhjulpet de problemer, færdigrevaliderede og såkaldt betingede arbejdsdygtige har med at komme ind på arbejdsmarkedet. Der er også overvejelser i gang mellem socialministeriet og arbejdsministeriet om, hvorledes man kan sikre færdigrevalideredes og handicappedes tilknytning til arbejdsmarkedet.

Jeg vil til sidst gøre opmærksom på, at forslaget om at forpligte kommunerne yderligere i forhold til de ledige formentlig vil betyde en merbelastning af mange af de kommuner, som i forvejen har store vanskeligheder med at skaffe et tilstrækkeligt antal arbejdstilbud til de langvarigt ledige.

Jeg har stor forståelse for de problemer, som bl.a. færdigrevaliderede medlemmer kan have med at sikre tilknytningen til arbejdsmarkedet, men det er min opfattelse, at det problem, der fremlægges i forslaget, bedst kan løses gennem et fortsat og måske mere intensiveret samarbejde mellem de involvere-